

..... Σ H M A

Ο.- 'Ακοῦτε τῇ Λαογραφικῇ μας ἐμπομπῇ " Ποντιακοὶ 'Αντίλαλοι " , πού γρά-
φει καί ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης. - τοῦς
Μουσικῇ διεύθυνση 'Ηρακλῆ Κομοζίδη. χωράφι καὶ ὁ πᾶς χωρὶς ὁ-
..... τὸ σῆμα σβῆνει
νοερά, ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, ἄς ταξιδέψουμε πάνω ἀπὸ βουνά καί κάμπους,
γιά νά φτάσουμε κοντὰ στοὺς ἀνθρώπους τοῦ ἀθάνατου 'Ελληνικοῦ χωριοῦ.
Εἶναι πάντα τὸ ἴδιο τὸ 'Ελληνικὸ χωριό, εἴτε Ποντιακὸ εἶναι εἴτε Θρα-
κικὸ εἴτε ντόπιο 'Ελλαδικό. Οἱ ἄνθρωποι τοῦ ἐργάζονται τίμια καί δη-
μιουργοῦν μὲ τῇ δουλειᾷ τους τὸ μέλλον τους, τὸ μέλλον τῆς Πατρίδας
μας. - " Ἀς παρατηρήσουμε τώρα τῇ ζωῇ τοῦ Ποντιακοῦ χωριοῦ. " Ἀς παρακο-
λουθῆσουμε ἀπὸ κοντὰ τὸν τρόπο, μὲ τὸν ὁποῖον ἐργάζονται οἱ ἀγρότες.
Στὸ χωριό ἡ κάθε δουλειὰ παρουσιάζεται στὴν ὥρα της. Τυχαίνει ὅμως
πολλές φορές νά συμπίπτει ἡ μιὰ δουλειὰ μὲ τὴν ἄλλη. Τότε ἡ προτεραιό-
τητα δίνεται στὴν πιὸ ἐπείγουσα καί κλονίζεται τῆς ζωῆς ὁ ρυθμός.
" Ἐτσι ὁ γεωργὸς ρίχνεται στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Πότε παλεύει μὲ τὰ χώ-
ματα, ἄλλοτε τρέχει κάτω ἀπὸ τὴ βρόχῃ, γιά νά προλάβῃ μιὰ ἀνοιχτὴ θη-
μωνιά κι' ἄλλοτε ξημερώνεται σὲ κάποιο δρόμο ὕστερα ἀπὸ ὀλονύχτια πο-
ρεία. " Ἀν πάῃ ξέρα, γυρίζει τὰ μάτια του πρὸς τὸν οὐρανὸ καί μὲ εὐλά-
βεια παρακαλεῖ τὸν Θεὸ νά βρέξῃ. " Ἀν πάλι τὰ στάρια εἶναι ἑτοιμα γιά
θέρο, γυρίζει καί πάλι τὰ μάτια πρὸς τὸν οὐρανὸ μὲ φόβο στὴν καρδιά,
μήπως βρέξῃ. - Θεέ μου διῶξε τὸ σύννεφο μὴ ρίξει χαλάζι καί κατα-
στρέφῃ τὸν καρπὸ - . Μ' αὐτές, τίς λαχτάρεις ὁ ἰδρωκαμάτης τοῦ χωριοῦ
ἀντιμετωπίζει τίς δουλειές του. " Ὅμως μὲ θάρρος καί χαρὰ δουλεύει,
συνεχίζει τὸ μόχθο κι' ὅτι πεῖ τῆς χρονιᾶς ἡ τύχη, πού εἶναι καί ἡ
δική του τύχη. Διώχνει τὸ φόβο μὲ τὴν ἐλπίδα, ἀπαλύνει τὸν πόνο μ' ἓνα
τραγούδι χαρούμενο.

.....λύρα-τραγούδι

Υπάρχουν ανάμεσα στους χωρικούς αναπτυγμένα τὰ αἰσθήματα τῆς ἀλλη-

....λεγιύης, τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλοβοήθειας. Τά αἰσθήματα αὐτά τοὺς φέρνουν τὸν ἕνα κοντὰ στὸν ἄλλο. Κοινὴ εἶναι ἡ τύχη ποὺ τοὺς συνδέει, κοινές οἱ χαρές, κοινές καὶ οἱ λαχτάρεις τους. Ἔτσι οἱ ἄνθρωποι ἐνὸς χωριοῦ ζοῦν καὶ κινοῦνται σὰν μιὰ ψυχὴ καὶ μιὰ καρδιά. Νὰ ἕνα παράδειγμα, ποὺ δείχνει τὴν συναδέλφωσή τους, σ' ἕνα τομέα τῆς ζωῆς τους. Εἶναι φυσικὸ νὰ μὴ καρπίζονται ὅλα τὰ χωράφια μαζὶ. Τὸ τάδε χωράφι ὠρίμασε νωρίτερα, τὸ ἄλλο θὰ καθυστερήσῃ. Ὅλα ὅμως πρέπει νὰ θεριστοῦν στὴν ὥρα τους. Δὲν χρειάζεται ἐδῶ φιλοσοφία γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ πράγματος. Ὅλοι μαζὶ σήμερα θὰ πᾶμε στὸ χωράφι τῆς Γερλίας, θὰ τὸ τελειώσουμε, **ἐπείτα** σὴ Γοργόρ' κ. τ. λ. Μιὰ συνεργασία λοιπὸν ὑπαγορευμένη ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ἀνάγκη. Ἔτσι, ὅπως συμβαίνει καὶ σὲ ἄλλα διαμερίσματα τοῦ Ἑλληνικοῦ χωριοῦ, ὁ κἄθε καρπὸς μαζώνεται μὲ τὴ σειρά καὶ στὴν ὥρα του. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ συνεργασία δημιουργεῖ καὶ μιὰ ἀτμόσφαιρα χαρούμενη ἀνάμεσα στοὺς δουλευτές. Μὲ κουράγιο καὶ ὀρεξὴ προχωρεῖ ἡ δουλειά, γιὰτὶ τὸ ἀποτέλεσμά της εἶναι ἄμεσο καὶ δίνει εὐθύς τὸ νόημα τῆς χαρούμενης δουλειᾶς, ποὺ γίνεται μὲ διάθεση καὶ κέφι. Ἀνάμεσα σ' ὅλους ὑπάρχει εὐθυμία. Ἐνα καλαμπούρι ἀπὸ ἐδῶ, ἕνα ἀστεῖο ἀπὸ ἑκεῖ, τοὺς κἄνουν νὰ μὴ αἰσθάνονται τὴν κούραση, ἡ μέρα φεύγει καὶ τὸ χωράφι τελειώνει, χωρὶς νὰ τὸ πάρουν εἴδηση. - Ἀλλὰ μέσα σὲ μιὰ τέτοια ἀτμόσφαιρα εἶναι φυσικὸ νὰ ἐξελλίσσωνται καὶ τὰ νεανικὰ αἰσθήματα. Δυὸ ἀγαπημένοι, ποὺ ἔτυχε νὰ βρεθοῦν σ' αὐτὴν τὴν ἀργατείαν, ὅπως λένε, θὰ βροῦν τὸν τρόπο νὰ κινταχτοῦν καὶ μὲ ἀλληγορισμὸ θὰ τραγουδήσουν καὶ κανένα διστιχο τῆς ἀγάπης τους. Μάλιστα ὁ ἐρωτευμένος νέος ἐπιδιώκει πολὺ νὰ συμμετάσχη στὴν ἀργατεία, ποὺ βρίσκεται ἡ καλὴ του. Ἀκοῦστε τί τραγουδᾷ ἀπὸ βραδῆς ὁ νέος στὴν ἀγαπημένη του:

Σὴ χωράφι σ' τὸ θέριμαν ἔπαρ κι' ἐμέν ἀργάτεν
κορτσόπον δὸς με φίλεμαν, ἀτὸ σ' ἐμέν κί χᾶται.

.....λύρα-τραγούδι.....

Μέσα στὴν ἴδια πάντα ἀτμόσφαιρα ἐγκαρδιότητος ἀκολοθεῖ στὸ χωριὸ τὸ ἕνα ἐπεισόδιο τὸ ἄλλο. Ἄς πάρουμε τὸ γάμο. Καθρεφτίζει τὴ χαρὰ

τῶν συγγενῶν, πού πανηγυρίζουν γιά τήν ἔνωση τῶν δυό νέων. Ὅμως ἀπό
κοντά χαίρονται καί οἱ ξένοι. Ἐλοιπόν, μιά τέτοια μέρα θά ξεχαστοῦν
οἱ θυμοί, οἱ παρεξηγήσεις. Στή χ α ρ á θά καλεστοῦν ὅλοι, πρέπει νά
εὐχηθοῦν τοὺς νιδνυμφους ὅλοι, γιατί ἱερό πρᾶγμα ὁ γάμος, καί ἡθική
ἀρχή ἐπιβάλλει τὸ μόνοιασμα, τήν ἀγάπη. Ὀμαδική ἢ δουλειά, ὁμαδικό τὸ
γλέντι. Σήμερα ἡ χαρά τοῦ ἑνός. Ὅλοι μέτοχοι σ' αὐτήν, αὔριο ὁ πόνος
τοῦ ἄλλου. Καί ἐκεῖ παρηγορητές ὅλοι. Ἀθάνατες ὁμορφιές τοῦ Ποντια-
κοῦ χωριοῦ.

.....λύρα-τραγούδι

Με τά ἐπόμενα δίστιχα, πού θά ἀκούσετε ἀπό τόν ὄμιλο, θά κλείση τὸ
σημερινό μας πρόγραμμα.

.....λύρα-τραγούδι

Ἕαν καί χαράν καί Θεοῦ εὐλογίαν σ' οὕλτς.

..... Σ Η Μ Α

Ἀκούσατε τή λαογραφική μας ἐκπομπή " Ποντιακοί Ἀντίλαλοι ", πού
γράφει καί ἐπιμελεῖται ὁ συνεργάτης μας Στάθης Εὐσταθιάδης.

Μουσική διεύθυνση Ἡρακλῆ Κοκοζίδη.

..... τὸ σῆμα σβήνει